

Kékszakáll jazzesítve

Sárik Péter: Egymás műfajaiba kirándultunk

Sok-sok jó, sőt csudálatos dolog történik mostanság **Sárik Péter** jazz-zongorista, zeneszerző életében. Készülődés *A kékszakállú herceg vára* új, jazzes formába öntött változatának színházi világpremierjére, a *Jazzkívánságműsor magyarul* második albumának elkészülte és bemutatása mindenfelé, ahol csak lehet, koncertturnék Erdélyben, Magyarországon és másutt, hogy csupán néhányat említsünk. Újból vidáman pezseg hát az élet.

Sárik Péter jazz-zongorista, zeneszerző

A művésszel beszélgettünk a Bartók-opera jazzesítéséről (a jazzopera rádiós bemutatója június 8-án volt a Bartók rádióban), ami az idei esztendő egyik legnagyobb zenei különlegessége, továbbá a Sárik Péter Trióról, emberi és művészi kapcsolatokról, alkotásról, mienyébről. Mint mindig, ezúttal is készségesen, empatikus alaposággal, barátsággal válaszolt a kérdésekre.

Cser Krisztián
(Kékszakáll)
és Miksch Adrienn
(Judit), akik
„mertek fejest
ugrani a jazzbe”

– *Mit jelent önnek Bartók Béla személyisége és zenéje? Mikor, illetve melyik művével került közel először a szívéhez?*

– Bartók zenéje, ugyanúgy, mint az emberek nagy részének, nekem is furcsa, érthetetlen volt, mikor először hallottam. A rádióban az esti mese után mindig a *Csillagok, csillagok* című népdal szólt, akkor még nem tudtam, hogy bartóki feldolgozásban. Ez tetszett, és ez volt szerintem az első találkozásom vele. Aztán fokozatosan kedveltem meg a művészt. A személyisége onnantól érdekelt, amikor elkezdtem a műveit feldolgozni, hisz ilyenkor a lehető legjobban meg szeretném ismerni a szerzőt mint embert. Vegyes volt a kép, sok dolog nem volt szimpatikus: Bartók a legtöbb emberrel szűkszavú, mogorva és gyakran – főleg a tanítványaival – bántó volt. Egy adott ponton, mivel annyira nem volt rokonszenves, majdnem fel is adtam a Bartók-lemeznünk tervét, de a legjobbkor láttam róla egy filmet, amelyben Péter fia emlékezett rá, és annyi kedves és szép dolog hangzott el róla, hogy átfordult bennem az ellenszenv.

– *Legutóbbi beszélgetésünkön, 2020 áprilisában, már említette, miszerint a Sárik Péter Trióval óriási munkában vannak: Bartók egyetlen operájának, A kékszakállú herceg várának a jazzes feldolgozásán munkál-*

A kékszakállú herceg várának CD-borítója és -belsője, valamint az előadás és werkfilm kísérő grafikája Gál Krisztián alkotása

kodtak. Azt is hozzáfűzte: ha nem kellett volna karanténba vonulnia, nem készült volna el vele időre. Óriási feladat lehetett a Bartók-mű jazzesítése, ám túl vannak a stúdiómunkán, augusztusban pedig már premier. Miként adódott az ötlet, hogy a Bartók-műből jazzopera legyen?

– Mint szinte minden nagy dolgot az életben, az úgynevezett véletlen hozta. 2019-ben egy hangos sikerű miskolci koncertünk után Kesselyák Gergely karmester, a Miskolci Bartók Plusz Operafesztivál igazgatója kért fel minket, hogy a 2020-as eseményre csináljunk valami nagylélegzetű dolgot, például dolgozzuk fel a *Kékszakállút*. Tetszett az ötlet, és elvállaltam. Így indult a történet.

– Meséljen az alkotási folyamatról, a kihívásokról és nehézségekről, az egésznek a szépségeiről, örömeiről!

– Másfél évig tartott a munka, és őszintén megmondom, ha nem kötött volna a kitűzött

bemutató, többször feladtam volna. A jazz-játék és az operák előadásmódja nagyon meszsze van egymástól, ez volt talán a legnagyobb nehézség. Bartók nagy létszámú szimfonikus zenekarra írta az eredeti művet, én teljesen áthangszereltem: zongora, dob, bőgő, elektromos zongora, Hammond-orgona, vonószene- kar és természetesen két operaénekes adja elő a mi változatunkat. Addig, amíg el nem készültünk a lemezfelvétellel, gyakorlatilag csak a hatalmas feladat súlyát éreztük, az öröm utána jött, hisz megcsináltuk, úgy sikerült, ahogy elterveztük, és olyat hoztunk létre, amit a világon eddig senki. Mind a jazz-zenészeknek, mind a klasszikus muzsikuskoknak messze túl kellett menniük a komfortzónáikon, hiszen egymás műfajaiba kirándultunk, mindezt egy nagyon nehéz mű kapcsán. Fantasztikus érzés volt, amikor a stúdióban felhangzott az utolsó hang. Éreztük, hogy megérte a hatalmas munka.

– Milyen volt az alkotásban való együttműködés a művésztársakkal, a projektben részt vállaló partnerekkel?

– Tökéletes, zökkenőmentes, inspiráló és megtisztelő. Mindenkinek a legnagyobb köszönet jár. Először is a zenekarom tagjainak, Fonay Tibornak és Gálfi Attilának, hogy gondolkodás nélkül követtek ezen a meredek ösvényen, és hatalmas munkát tettek a projektbe. Hollerung Gábor karmesternek, a Dohnányi Szimfonikusok vezetőjének, aki végig biztatott, támogatott, és folyamatosan ellátott szakmai tanácsaival. A vonószene- karnak és a két főszereplőnek, Miksch Adriennek és Cser Krisztiánnak, hogy mertek velünk fejést ugrani a jazzbe. Azt hiszem, igazán fontos dolgokat csak ilyen támogató, profi és pozitív légkörben lehet létrehozni. Nekem legalábbis csak így megy.

– A történet sok mindenről szól, leegyszerűsítve: boldogságkeresésről, magányról, szerelemről, bizalomról, párkapcsolati prob-

(folytatás a következő oldalon)

Kékszakáll jazzesítve

(folytatás az előző oldalról)

➤ *lémákról stb. Amikor hozzáfogtak a Kékszakállú vára titkainak feltárásához, mi minden rejtett az ajtók mögött, és mi ragadta meg leginkább Balázs Béla szövegében, Bartók muzsikájában?*

– Legalább százszor hallottam a művet, jól ismerem minden másodpercét. A zene zseniális, lenyűgöző. Nagyon nehéz anyag, érzékeny anyag, óvatosan, finoman kellett hozzányúlni. De meglepetést nem okozott, sejtettem, mi vár rám, amikor elkezdtem a munkát. Inkább Balázs Béla librettója tartogatott újdonságokat számomra, minden egyes meghallgatáskor újabb és újabb összefüggést, árnyalatot, részletet fedeztem fel. Lenyűgöző és kegyetlen szöveg, kegyetlen abban az értelemben, ahogy a legfinomabb részletekig kidolgozza és megmutatja ezt a tragédiába forduló kapcsolatot.

– *Miként jellemezné Kékszakáll és Judit kapcsolatát, szerelmét? És a mai ember számára mi a mondandója az operának az ön értelmezésében?*

– Nekem Kékszakáll és Judit kapcsolata nem tűnik kölcsönös szerelemnek, illetve inkább Kékszakállúról gondolom, hogy érdek nélküli, tiszta érzelmekkel van Judit iránt. Bár először fél attól, hogy kinyissa lelke ajtóit előtte, ám amikor mégis beengedi Juditot, tetszik neki, hogy „felderül, majd tündököl” a vára. A kemény, erős, hatalmas férfi élvezzi a nő gondoskodását, figyelmét. Aztán elérkezünk ahhoz a ponthoz, ahonnan Kékszakáll már nem szeretné továbbengedni őt, nem akar több titkot megmutatni, de Judit nem törődik vele, és minden praktikát, érzelmi zsarolást, híz-

Sárik Péter csapatában fontos a derű és a pozitív hozzáállás is

gést, hisztit bevetve végül eléri, hogy bejusson a hetedik ajtón is, amivel tragikus véget is vet a kapcsolatuknak. Szerintem a darab örök mondanivalója, hogy semmilyen emberi viszonyban nincs értelme a játszmázásnak és a taktikázásnak. Őszintén, egyenesen lehet csak egészséges kapcsolatokat építeni és fenntartani.

– *Az augusztusi premierre való készülődés mellett itt van mindjárt a másik projekt: a Jazzkívánságműsor magyarul című album második részének elkészítése. Milyen lett az anyag, miféle szempontok szerint válogatta össze a lemezre kerülő dalokat?*

– Nagyon szeretem ezt az új lemezt. Ezeket a dalokat is a közönség kérte, és igen jó kérések érkeztek. Mi egy kicsit áthangszereztük őket, és természetesen mint jazz-zeneszek improvizálunk is, de a lényeg megmarad: minden *Jazzkívánságműsor*-est frenetikus hangulatú, a közönséggel együtténeklős, iga-

A zenekari fényképek a werkfilm forgatásán készültek

zi örömkoncert. Június 30. és július 10. között Erdélyben turnéztunk, tizenegy városban mutattuk be az új CD anyagát Nagykarolytól Brassóig.

– *Úgy tűnik, a járványos, karanténos idők után felszabadultabb napok jönnek. Az ön életében sok fellépés várható. Kezdődhetnek vagy folytatódhatnak a vándorlások, koncertezések. Milyen érzés most mindez?*

– Csodálatos. Mi nemcsak anyagilag, hanem szakmailag, és mivel a munkánk az életünk, így emberileg is ellehetetlenültünk az elmúlt 14 hónapban. Most hirtelen berobbant a régi életünk, szinte szabadnap nélkül

Sárík Péter megközelítése teljes egészében az eredeti darabból indul ki, lényegében egyetlen hangot sem változtat *A kékszakállú herceg várában*. Saját szavaival élve: kommentálja a történeteket, szövegeket ír hozzá. Ez egyébként bevett technika volt a zenetörténetben; a romantikus zeneszerzők rengeteg nagy barokk művet vettek elő, s az eredeti darab minden hangját megőrizték, csak kiegészítették új hangokkal, új megfogalmazásokkal, ezáltal hangulatában, karakterében még plasztikusabb, még izgalmasabb, virtuózabb és hatásosabb kompozíciót létrehozva. Ugyanez történik Sárík Péternél is. Ő két kadenciát és rengeteg ellenszólómot játszik a zongorán. Az énekesek minden hangja és a ritmus az eredeti mű szerint csendül fel, a feldolgozás mégis új fénybe, új megközelítésbe helyezi a művet. Az alapot jelen esetben a jazz-dob és a jazz-bőgő adja, ami nagyon izgalmas, mert az ember végül is teljes egészében meghallgatja *A kékszakállút*, mégis egészen más érzésekkel áll fel a koncertről, mintha Bartók művét eredetiben hallgatta volna. (Forrás: a Zempléni Fesztivál honlapja)

koncertezzük végig a nyarat, ami fantasztikus érzés.

– *Nagyváradohoz is sok emlék fűzi. Várható-e, hogy elhozzák Váradra is a Kékszakállút, illetve a Jazzkívánságműsort a közeljövőben?*

– Mindenhová szívesen megyünk, ahová hívnak, ahol fogadnak minket. Sajnos Nagyváradon nem látok mostanság olyan lehetőséget, olyan koncerthelyet, ahol fel tudnánk lépni, amit nagyon sajnálok. Így a mostani turnéból is kimaradt Várad. Novemberben tervezünk egy koncertkörutat a Bartók-lemezünk anyagából, addigra talán változik a helyzet, és újra találkozhatunk, és természetesen nagyon örülnék egy *Kékszakáll*-bemutatónak is Nagyváradon.

Tóth Hajnal

Bartók Béla – Sárík Péter: **A kékszakállú herceg vára**

Judit – Miksch Adrienn
Kékszakállú – Cser Krisztián
Sárík Péter Trió: Sárík Péter – zongora;
Fonay Tibor – bőgő; Gálfi Attila – dob
Budafoki Dohnányi Zenekar, vezényel:
Hollerung Gábor

A színházi premier időpontja és helyszíne: **augusztus 18.**; Zempléni Fesztivál, Sárospataki Művelődési Ház és Könyvtár színházterme